

ROZVOJ A PROPOJENÍ MONITORINGŮ SUCHA, VZNIK VAROVNÉHO SYSTÉMU NA SUCHO

Cílem opatření je zajistit informovanost veřejnosti z jednoho centrálního, přehledného, průběžně aktualizovaného zdroje, který bude snadno komunikovatelný.

A) Co bylo uděláno pro splnění opatření/splnění cílů

(stručný popis výsledků, dotační programy, skrze které byly výsledky dosaženy)

Již v roce 2017 byl započat vývoj systému HAMR, který informuje o meteorologickém, hydrologickém i zemědělském suchu. Nástroj je založen na propojení modelu vláhové bilance půdy SoilClim, modelu hydrologické bilance BILAN a modelu vodohospodářské soustavy WATERES jednotlivých povodí za účelem modelování pravděpodobného vývoje hydrologické situace na cca 8 týdnů. Vývoj je realizován ve spolupráci VÚV TGM, v.v.i, CzechGlobe, České zemědělské univerzity a ČHMÚ. Intenzita sucha je v systému HAMR vyjadřována pomocí čtyř indikátorů, které jsou počítány zvláště pro stav srážek, průtoků vody v tocích, stav podzemních vod a vlhkosti půdy. K dispozici je i souhrnný index, který vychází ze všech čtyřech počítaných indexů. HAMR dále obsahuje historické údaje o suchu od roku 1980, což umožňuje porovnání aktuálních hodnot s dopady již proběhlých suchých epizod. Dle intenzity sucha je rozlišováno sucho mírné, silné a mimořádné. V případě dosažení silného či mimořádného sucha u jednoho či více indikátorů a při předpovědi nepříznivého hydrologického vývoje predikovaného systémem HAMR, vydá ČHMÚ výstrahu na sucho. Opatření je plněno vývojem aplikace HAMR, který je zároveň technickou podporou pro hlavu X „Zvládání sucha a nedostatku vody“ připravovanou v rámci novely zákona č. 254/2001 Sb. zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Systém HAMR bude od konce října 2018 dostupný na adrese www.suchovkrajine.cz.

B) Co zbývá udělat pro splnění opatření/splnění cílů

(stručný popis plánovaných výstupů, příp. důvodů, proč se opatření nedaří naplňovat podle plánu)

Ačkoliv je spuštění systému HAMR plánováno na konec roku 2018, přepokládají se v dalším roce práce na odladění chyb systému a vývoji doplňujících modulů. Jedná se například o revizi podkladových dat a recalibraci modelu pro jednotlivé útvary povrchových vod. Některé útvary povrchových vod jsou silně ovlivněny nebo je odhad průtoků v nich zatížen značnou nejistotou. Z toho důvodu je nutné verifikovat údaje M-denních vod zpracovaných pro vytvoření systému. Dle odhadu se jedná o cca 5-10 % útvarů povrchových vod. Dále budou pokračovat práce na vylepšení predikčního modulu, kdy kromě statistické předpovědi vycházející z porovnání s historickými daty bude zavedena predikce ECMWF a jiných včetně vyhodnocení věrohodnosti předpovědí, odhad nejistoty předpovědi a vylepšení vizualizace systému.

C) Jaké náklady se pojí s realizací opatření/splnění cílů

(dosud vynaložené finanční prostředky a odhad/vyčíslení prostředků na další období)

Náklady na vývoj systému činí od roku 2017 cca 16 mil. Kč a financování opatření je realizováno z rozpočtu MŽP. Doposud byl financován vývoj online systému, který se skládá z propojení třech modulů: půdního, hydrologického a vodohospodářského. Systém dále obsahuje prezentaci všech výše zmíněných indikátorů sucha, včetně nastavení limitních hodnot popsanych v Plánu pro zvládání sucha a nedostatku vody, který je též součástí systému. Součástí prací je i vytvoření predikčního modulu. Předpokládaný finanční odhad pro aktivity plánované v roce 2019 je 8 mil. Kč.